

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna petina vrsta mali
oglas po K 4.— in K 8.—
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8.—, polna lita
po K 12.—
Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izvenredni
poredbeljni dnevi po praz-
nika ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS2.
Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrt leta " " " 30.—
za en mesec " " " 15.—
za inozemstvo:
za celo leto " " " 216.—
za pol leta " " " 108.—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " 35.—
Posamna štev. 75 par.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Beograd 7563, Praga in Dunaj 24.797

Dokument.

V nedeljo dne 3. septembra je zboroval na Bledu tisti del slovenskega učiteljstva, ki se prištevajo k »naprednemu« krilu učiteljstva. Sklenili so sledeče resolucije:

1. Učiteljstvo, organizirano v UJU, pokrajina Ljubljana, zavrača resolucije katoliškega kongresa v Zagrebu z dne 5. in 6. julija t. l. in pripominja sledeče:

2. Šola je državna institucija in ima enotno služiti interesom celokupnega naroda, tako v vzgojnih, kulturnih kakor tudi verskih ozirih. Vsaka nestrpnost bi škodovala ne samo državi, temveč tudi konfesijam samim.

3. Protisokolska borba je bila započeta iz političnih ozir. Najodločneje protestiramo, da bi se jo zanašalo tudi v šoli.

4. Vsa mladinska društva in šole, ki jih vodijo osebe, pripadajoče posvojem značaju političnim strankam, borečim se proti ustavi in dinastiji, naj se primerno nadzorujejo.

5. Vsakršno nasilje glede konfesionalne vzgoje otrok smatramo za kvarno v moralnem oziru.

6. Šolski zakoni in odredbe na se izdajajo je sporazumno z UJU. Projektirani šolski zakon še daleč ne odgovarja zahtevam slovenskega učiteljstva.

7. Da šoli odrasla mladina v istini postane koristen ud državnega ustroja in ne zabrede v zablode, je potreba primerne nadzorstva. Ožive naj se občinski sirotinški sveti in varuštevna skrbstvena sodišča, ki naj se jim prideli večja množina zastopnikov učiteljstva.

8. Vsakršno prosvetno delovanje, bodi negovano od te ali one stranke, med narodom koristi celokupni državi.

Obžalujemo, da duhovščina otežkoča izvenšolsko izobraževanje ljudstva.

Nas je sram, da je izšel tak dokument v slovenskem jeziku.

Katoliški shod v Brežicah

Da se verska zavest na Posavju vžiga in silno dviga, je pokazal katoliški shod v Brežicah, v nedeljo 3. septembra. Ogromna množica katoliško mislečega in čutečega ljudstva, nad šesttisoč, se je zbrala ta dan v Brežicah, da javno manifestira za svoje ideale. Ob desetih se je od železniške postaje začel pomikati v mesto veličasten sprevod, ki so ga otvorili biciklisti, za njimi godba iz Kostanjevice, Orli, Orlice in naraščajo, društva z zastavami in ogromna množica moških in žensk. Nekateri hiše so bile zelo okusno okrašene in so razobešile zastave, tudi občinski urad Zakot je razobešil zastavo, le mestna občina ni imela toliko takta.

V sprevodu so bila zastopana društva: Orlovski odseki Dol. Hrastnik, Zagorje, Trbovlje, Rajhenburg, Sevnica, Krško, Poljčane, Konjice, Lokevce-Cerkle, Sv. Križ pri Kostanjevici, Strokovna zveza krščanskih rudarjev iz Hrastnika; izobraževalna društva iz Hrastnika, Loke-Zidanogorja, Brežic, Rajhenburga; dekliske zveze iz Zabukovja, Koprivnice, Artič; Zupanska in Kmečka zveza iz Cerkelj, Kmečka zveza iz Rake; Marijine družbe iz Vidma, Podsrede, Velike doline, Krškega, Sv. Petra pod Sv. gorami, Zdol. Pišec, Čateža, Artič, Rajhenburga, Sevnice, Sromelj, Dobove; 3. red iz Zdol, hrvatski zastopniki iz Zagreba in Samoborja, Dijaška zveza celjske podružnice, zastopstvo iz Dornberga pri Gorici i. t. d.

Obširno dvorišče grajščine grofa Attemsa ni moglo obseči vse te množice, ki je zasedla tudi vse hodnike v grajščini. Slavnostno cerkveno propoved je imel g. dr. Walland, ravnatelj salezijanskega zavoda na Rakovniku in sv. mašo pod milim nebom je daroval g. dekan Josip Mešiček, nakar je otvoril shod predsednik pripravljalnega odbora g. Karol Arlič in predlagal za predsednika shoda g. narodnega poslanca Josipa Skoberneta, za podpredsednike gg. Fr. Podvinskega, občinskega odbornika iz Globokega, Maksa Habina iz Brežic in Martina Ko-

zinca iz Sevnice, za tajnika g. Josipa Trautnika, župnika iz Rajhenburga. Navzoč je bil tudi vladni zastopnik dr. Vidmar.

Prvi je dobil besedo, viharno pozdravljali, g. dr. Anton Korošec, predsednik Jugoslovanskega kluba, ki je izvajal: Po razpadu stare in ustanovitvi nove države se je pojavilo z ozirom na položaj katoliške Cerkve v novi državi dvojno mnenje; eno so zastopali tisti, ki jih je bilo strah, drugo tisti, ki so nas začeli napadati, toda niti tabor bojazljivcev, niti mnenje strahopetnežev, niti nameni napadalcev se ne bodo uresničili. Katoliška Cerkve ima v sebi dovolj življenjske moči, kljub temu da vladar ni naše vere in je vlada proti nam. Zgodovina nas uči, da je katoliška Cerkve cvetela celo v tistih krajih, kjer so vladarji nastopali proti njej, ako so bili katoličani budni. Katoličani smo dobili v naši državi vzvišeno, zgodovinsko nalogo, da združimo zopet katoliško in pravoslavno cerkev, da bo zopet en biev in en pastir. Te naloge ne smemo pozabiti, da ne bomo odbijali drugovernikov, ampak jih s svojim delovanjem priklenili nase. Če pa hočemo v tej državi s katoličani živeti in se razvijati mirno, potem potrebujemo ko ptica zrak za polet in riba vode neomejeno svobodo katoliške Cerkve. To hočemo katoličani in nič drugega in zato zahtevamo tudi cerkveno avtonomijo v državi, da se drugoverniki ne bodo vmešavali v naše katoliške zadeve. Zato prosimo danes svoje škofo, da se krepko zavamejo za samoupravo Cerkve. Zahtevamo od vlade, da sklene s Sv. stolico sporazum; bojimo se, da ima to odlašanje vlade slab namen, toda sledili bomo tej zadevi s paznim očesom in videli, kdo da noče verskega miru v naši državi.

Naša najboljša trdnjava je katoliška družina. Ako bomo imeli dobre, krščanske družine, se nam ni treba ničesar bati in se tudi razkristjanjenje šol in družbe ne bo posrečilo.

Kdor hoče dobiti vojsko, se mora organizirati z mladino, ki izstopi iz šole. Ker je danes v javnem življenju vse tako razkosano na sto in sto drobcev, zato so uspehi in javnem življenju tako težko dosegljivi. Zato je treba organizirati katoliške batalijone proti vsem neprijateljem kulture in napredka. Brigati se moramo tudi za gospodarsko in socialno plat in strniti v krepke vrste kmete, delavce in obrtnike. Kadar so se katoličani brigali za delovno ljudstvo, je Cerkve cvetela. Tudi političnega življenja se moramo katoličani udeleževati. Kaj pa danes ni politika, ki posega v vse naše, tudi cerkveno življenje? Osem škofijskih stolic v državi ni zasedenih. Vlada ne daje katoliškim bogoslovnim seministom dovolj podpore. Dušeskrbstvo pri vojaštvu ni urejeno, v agrarni politiki vidimo, da vlada naseljuje ponekod sistematično samo pravoslavne, da ojači pravoslavni življenj proti katoliškemu. Skrbeti moramo tudi, da dobe v naših krajih službe domači ljudje, med katoliškim prebivalstvom katoliški uradniki. Politika se briga za vse javno življenje, zato se moramo tudi mi za politiko brigati!

Proti vsem pritiskom je treba sklenjenega in krepkega odpora in potem se nam ni treba bati. Voditelju nemških katolikov Windhorstu je v neki parlamentarni praksi dejal Bismarck: Ako ne bode te tiho, vas vtaknem v žep. Windhorst je odgovoril: Če me vtaknete v žep; boste imeli v žepu več pameti ko v glavi. Če veliki Bismarck ni mogel katolikov vtakniti v žep, se bo to temnanj posrečilo malemu, malemu Bismarcku Pribečiču.

Govornik poziva na delo, ki se mu naj nihče ne odteguje z izgovorom, saj bodo že drugi opravili. Treba je pa tudi krepke volje. Vsak človek nosi v srcu kraljestvo želji in kralj se imenuje volja. Mi bomo zmagali, ker delamo, imamo pred seboj cilje in najodločnejšo voljo, mi bomo zmagali, četudi nimamo nobenih kraljevih manifestov za seboj. (Viharno odobravanje in vzklikanje: Živio dr. Korošec!)

Nato je govoril o šoli in vzgoji g. prof. Vesenjaki iz Maribora ki je v jasnih, odločnih besedah razvil šolski program katoličanov in reklamiral pravico odločevanja staršev pri vzgoji svojih otrok. Danes

v šolstvu odločujejo vsi mogoči činitelji, samo starši in krščansko ljudstvo nimajo besede. Množica je zanimivim izvajanjem govornika pazno sledila in jih navdušeno odobrvala.

Narodni poslance in podpredsednik Hrvatske pučke stranke g. dr. Janko Šimrak je pozdravil v imenu hrvatskih katolikov in povdaril, da smo katoliki neprestano predmet denunciacij. Denuncirajo nas tisti, ki se hočejo Srbom prilizniti, toda tem ljudem je hvala Bogu že odzvonilo in ko se bo izvršil njihov politični pogreb, dobe spomenik z napisom: Tu počivajo protivniki krščanstva in avtonomije. Nato je govornik razpravljajal o nalogah katolikov v reševanju socialnih vprašanj. Delavskega in kmeskega vprašanja ne bo rešila diktatura kateregakoli sloja nad drugim ampak le po načelih krščanstva z medsebojnim podpiranjem vseh pravičnih zahtev za vse sloje, v sporazumu. Ta krščanska načela bodo tudi tvorila najožjo vez med Slovenci in Hrvati. (Živahno, dolgotrajno odobravanje).

Kot zadnji slavnostni govornik je govoril o mladinski organizaciji urednik Smolej: Mladinsko vprašanje je za nas sveto vprašanje in ker je mladina last vsega naroda, se morajo zanjo brigati vsi krogi. Čigar bo mladina, tega bo bodočnost. Kakršna bo slovenska mladina, takšne bodo družine, takšna bo usoda naroda in domovine, takšno bo pri nas življenje v Cerkvi in izven nje. Ko pri izstopu iz šole napravi mladi človek svoj prvi korak v svet, se odloča ponavadi vsa njegova bodočnost, se začne kresati njegov značaj. Da ga obvarujemo polno nevarnosti, ki preže nanj in vzgojimo poštenega člana človeške družbe, ga je treba v duhu in zahtevah sedanjega časa spraviti v dobro, krščansko mladinsko organizacijo ki mu mora nuditi veselja izobrazbe, vzgoje krepke volje, pa tudi telesa. Za nas organizacija ni cilj, ampak sredstvo, da vzgojimo krščanske značaje in s tem pošteno Slovence in dobre državljane. To pa dosežejo le organizacije, ki zidajo na krščanskih temeljih. Vlada je slepa, ako zapostavlja in omalovažuje krščanske mladinske organizacije. Proti dvojni vladni meri v tem oziru moramo najodločneje protestirati. Našim vrlim »Orlom«, ki so šli v Brno po venec zmage in so tam proslavili ne samo sebe, ampak tudi narod in državo, je vlada odrekla vsak vinar, dočim je dajala zletnikom iz Srbije k sokolskim prireditvam v Ljubljani po 500 in več dinarjev, neglede na milijone, ki jih je žrtvovala iz donosov vseh državljanov v iste svrhe. Glede oblike mladinske organizacije je govornik mnenja da je postranska, glavno je da doseže svoj namen, in zato mora biti taka da omogoči članstvo vsakemu mladeniču in mladenki. Zato se zdi, da je orlovska organizacija času zelo primerna, da pa s a m a ne zadostuje. Vsekako ne smemo pozabiti, da so Marijine družbe najvišji vzor mladinske organizacije k tej voditi. Orlovska organizacija je strogo nepo-

litična zgolj kulturna organizacija. Ni zgolj telovadna organizacija, ki je sama sebi namen, ampak mora postati avantgarda naše katoliške ljudske armade. Zato se bo udeleževala povsod kjerkoli bo šlo za borbo naših načel. Tako je bil orlovski zlet v Brnu veličasten katoliški shod češkoslovskega naroda, ki se je vršil pod orjaškimi krili češkoslovskega »Orla«.

Izobraževanje v družini imajo za seboj slavno dobo, ki je silno mnogo storila za kulturno povzdigo našega naroda. Ta prva doba splošnega izobraževanja, se zdi, je minila in ako naj ji sledi druga doba prosvita, je treba začeti v izobraževalnih društvi s strokovno izobrazbo, kakor je kakemu kraju primerna. Tudi knjižnice je treba v tem smislu reorganizirati. Vse delo v društvi pa naj bo pozitivno! (Živahno odobravanje.)

G. Josip Trautnik, župnik iz Rajhenburga je izrazil svoje veselje nad sijajno uspehi katoliškim shodom v Brežicah in predlagal sledeče resolucije, ki so bile z volikanskim navdušenjem soglasno sprejete:

Resolucije.

1. Krščanski svetovni nazor bodi podlaga zasebnemu in javnemu življenju;
2. popolno svobodo in enakopravnost katoliške cerkve;
3. katoliškim vojakom se naj da možnost in prilika zadoščevati svojim verskim dolžnostim;
4. protestiramo odločno proti razkristjanjenju šol in izjavljamo, da ne bomo trpeli izločitve ali zapostavljanja krščanskega pouka v ljudskih, meščanskih in srednjih šolah;
5. odločno protestiramo, da bi se sokolski duh uvajal v naše šole na katerikoli način;
6. odločno zahtevamo da katoliške otroke uči in vzgaja katoliško-misleče učiteljstvo;
7. da poučujejo v šolah krščanski nauk samo od Cerkve v to pooblaščenih duhovniki;
8. država mora upoštevati svetost in nerazdružljivost krščanskega zakona;
9. Katoliško ljudstvo naj se organizira v strankah in društvi, katerih program in delovanje temelji na krščanskih načelih;
10. Država pospešuj z vsemi sredstvi treznost med državljani;
11. za vzgojo verskega razumnštva je potrebno, da katoliški starši pošiljajo svoje otroke v srednje šole.

Poklicani činitelji naj skrbijo za to, da se omogoči obisk višjih šol tudi stanovom revnejših slojev.

Ker je med tem začelo rositi, je predsednik zaključil zborovanje in so se vršile litanije presv. Sreca Jezusovega s posvetitvijo pozneje v cerkvi.

Navdušeni in polni radosti nad sijajno uspeho manifestacije za katoliško misel so se udeležniki razšli v zavesti, da bo treba na katoliškem shodu začetni program izvajati na celi črti in povsod.

Orlovski dan na Bledu.

GORENJSKA MANIFESTIRA ZA ORLOVSKA NAČELA. — 1500 ORLOVSTVA V SPREVDU. — 1000 KROJEV. — 5000 UDELEŽENCEV PRI TABORU. — 8000 PRI LEPO IZVEDENI JAVNI TELOVADBI. — VELIKANSKO NAVDUŠENJE. — ORLOVSKA MISEL PRODIRA V LJUDSKE MASE.

Lansko leto je priredila orlovska podzveza Ljubljana v Kranju prvi skupni tabor za vsa gorenjska orlovska okrožja. Izredno velika udeležba članstva kakor tudi ljudstva je pokazala, da je Gorenjska prožeta z orlovskim duhom, da zahteva za gorenjska okrožja vsako leto skupno orlovsko slavnost. In tako je Kranju sledil Bled.

H gorenjskemu orlovskemu slavu so poslala številna zastopstva tudi Dolenjska, Stajerska in celo Hrvatska.

Že v soboto se je peljalo mnogo udeležencev po gorenjski železnici. Naravnost ogromen pa je bil naval na vlake v nedeljo zjutraj, kljub temu, da je ponočni dež marsikoga odvrnil od udeležbe. Turistovski vlak, ojačen in poseben vlak, za njima pa še redni jutranji vlak so pripeljali močne čete Orlov in Orlice in velike množice ljudstva v Lesco.

Vsi, ki so došli s prvima vlakoma, so se uredili v sprevod, ki je takoj odšel proti Bledu, dočim so prišleci iz tretjega vlaka došli na Bled eno uro kesneje v posebnem sprevodu.

Priznati moramo, da je bil že prvi sprevod impozanten, skupno z drugim pa da številke, ki delajo čast orlovskim okrožjem in orlovsko-zavednemu gorenjskemu ljudstvu.

Sprevod je otvorilo 18 Orlov-konjenikov, katerim so sledili prapori, in sicer kot prva med njimi državna zastava, za to v spremstvu novi prekrasni prapor podzveze. Za prapori je stopalo predsedstvo podzveze z zastopniki jugoslovanske orlovske zveze, za tem predsedniki gorenjskih okrožij in odsekov.

Sledilo je moško članstvo v krojih, predeljeno v sedem močnih čet, za temi

naraščaj moški in ženski, nato Orlice. Za članstvom v krogih so šle pestre gorenjske narodne noše peš, na konjih in na vozovih. Sprevod je zaključilo članstvo v civilni obleki z znaki.

Sprevod, kateremu so Blejci in Bohinjeci priredili pri vstopu v Bled prisrčen sprejem, se je pomikal po zgornji cesti do hotela Sekovanič, potem proti cerkvi in mimo Zdraviškega doma, hotela Toplice skozi Železe na prekrasno in lepo telovadišče, obdano od treh strani z visokimi in košati lipami. Sprevod je spremljala močna društvena godba z Jesenic, v odmorih godbe pa so svirale fantare in je donelo veselo in ponosno petje strumno korakajočih čet.

Drugi sprevod, povečini članstvo kamniškega okrožja, ki je vsled pomanjkanja zveze z turistovskim vlakom prišlo s sedmim jutranjim vlakom, je pokazal, koliko premore dobro organizirano okrožje. Radi zakasnenja je odkorakal k maši v farno cerkev, medtem ko je prvi sprevod, ojačen z udeleženci jeseniškega, bohinskega koda in domačini-Blejci imel službo božjo in tabor na tlovališču.

V sprevodu je korakalo vsega skupaj 1500 manifestantov in sicer Orlov v kroju 490, Orlic 370, naraščaja pa 220. Med ostalimi so bili poleg narodnih noš akademiki, dijaki in člani z znaki.

Na telovadišče so se poleg spreveda zbrale številne množice ljudstva, tako, da je službi božji in taboru prisostvovalo okoli 6000 ljudi.

Daritev je opravil g. dr. Arnež, ki je imel lepo zasnovan in pomenljiv nagovor

o orlovski časti, pogumu in zvestobi življenja po orlovskih, krščanskih načelih.

Med sv. mašo je krasno svirala jeseniška godba. Nato je otvoril tabor predstavnik pripravljalnega odbora g. nadučitelj Rus, ki je v toplih besedah pozdravil zbrane Orle in Orlice na prekrasnih blejskih tleh.

Odgovoril mu je nato predsednik orlovske podzveze dr. Joža Basaj, ki je govoril Orlovstvu o pogumu, pogumu napram samim sebi, svojim slabostim, napram svetu in njegovi lažnji svobodi, katere žrtve žalostno končujejo v bolnicah in hiralinah, o pogumu do dela, kateri edino nas bo osvobodilo kulturno, gospodarsko in narodno. Temvečji pa bo vaš pogum, ako mislimo na brate onstran Karavank in onstran Julijskih Alp, ki so odrezani od narodnega telesa proti božji in človeški pravdi in ki krvavijo pod tujim jarmom, o teži katerega premalo mislimo. Dolžnost Orlovstva je, da pripravi za vztrajnim delom veliki dan, ko bo s pomočjo bratov Hrvatov in Srbov vzpostavljena sveta pravda našega naroda in bo zopet združeno to kar spada skupaj in kar je eno.

Zaorili so klici navdušenja in gromovito ploskanje je pričelo da Orli razumejo svoje naloge, svoje delo na katero so kot eminentno narodno mladinska organizacija poklicani.

Nato je predsednik prečital brzojavni pozdrav prevzvišenega knezoškofa dr. Jegliča. Pozdrav je bil sprejet z navdušenimi »Bog živi« in krepkim ploskanjem.

Poročilo o javni telovadbi, kateri je prisostvovalo nad 8000 ljudstva, priobčimo jutri.

Razmejitveno vprašanje med Jugoslavijo in Mažarsko pred svetom Društva narodov.

(Od našega poročevalca.)

Zeneva, 30. avgusta 1922.

Del jugoslovanskega, posebno pa slovenskega tiska, je nedavno priobčil nekatere vesti o razmejitvi med Jugoslavijo in Mažarsko, ki niso bile povsem točne. Zato smo se informirali na merodajnem mestu, kjer smo izvedeli sledeče:

Znano je, da je predsednik francoske republike s posebnim pismom (lettre d'envoi) postavil komisiji za razmejevanja za naloge, da prouči celokupno mejo in predloge o izpremembah pošlje svetu Društva narodov, kateri bi imel v duhu pisma predsednika Milleranda ponuditi zgolj svoje dobre usluge (bon office), da bi se vprašanje razmejitve med Jugoslavijo in Mažarsko rešilo potom vzajemnega sporazuma.

Iz tega se da jasno zaključiti, da svet Društva narodov nima naloge, da v tem vprašanju stori kakršenkoli obvezni sklep za obedve sporni stranki, nego samo da ponudi svoje dobre posredovalne usluge. Pravzaprav niti do tega ni primoran in je njegova tozadevna ponudba odvisna izključno od tega, ali smatra, da je tako posredovanje sploh na mestu, da se pride do sporazuma.

Svet Društva narodov je vprašanje o razmejitvi med našo državo in Mažarsko že obravnaval na svojem XIX. sestanku v Londonu. Takrat je svet sklenil, da je pred odločitvijo to vprašanje treba proučiti. Zato je svet poveril svojemu članu g. Hymanu, zastopniku iz Belgije naloge, da stopi v kontakt s predstavitelji zainteresiranih držav in ptem svetu predloži izčrpno poročilo.

Prva seja tozadevne konference se je vršila v tajništvu Društva narodov 14. avgusta v Ženevi pod predsedstvom g. Hymana. Od strani naše države sta bila navzoča naš poslanik v Bernu, g. dr. Milutin

Jovanović in konjeniški polkovnik g. Čolak-Antić kot tehnični ekspert, od strani Mažarske pa baron Vest.

Na seji te konferenci sta obedve stranki ponovno razložili svoje stališče in 31. avgusta bo svet Društva narodov imel storiti svoj definitivni sklep: ali bo ponudil obema strankama svoje dobre usluge ali ne.

Na podlagi naših, na najbolj merodajnem mestu dobljenih informacij, se zdi, da se ne bo našla nobena podlaga, s katere bi mogel svet D. N. storiti kak sklep v pozitivnem smislu, vsled česar je verjetno, da se bo celo vprašanje moralo zopet vrniti konferenci poslanikov v Parizu v svrhu definitivne rešitve.

Kaj je glavni vzrok, da se ni moglo priti do nobenega sporazuma?

Nič drugega kakor skrajno neodnosen stališče mažarskega delegata v prvi vrsti, v drugi pa cela vrsta napak od strani komisije za razmejevanje same, katere je delala popolnoma v nasprotju z dobljenimi navodili, vsled česar je naš delegat, g. Čolak-Antić svoječasno vložil energični protest.

Čisto samo po sebi se razume, da naša delegata, g. dr. Milutin Jovanović in polkovnik Čolak-Antić, zastopajoč pri svetu D. N. naše interese, nista mogla dopustiti, da se izvestno število čisto slovenskih občin ostavi, oziroma vrne Mažarski. (Gre za Doljno Lendavo in 12 okoliških vasi, ako smo prav informirani. — Opomba uredn.) Naša delegata sta najenergičnejše odbila vse predloge, ki so prišli tako od strani komisije kakor od strani mažarske delegacije v tem pogledu, ker je čisto nedopustno proti duhu mirovne pogodbe pustili slovenske kraje Mažarski.

D. V. Miletič.

Ne bo šlo!

Na Hrvatskem je vlada brezobzirno udarila po učiteljih, ki čutijo s svojim narodom in ki pravijo, da so Hrvatje, ker jih je rodila hrvatska mati.

150 hrvatskih učiteljev je vlada premestila na najslabša in najneugodnejša mesta in sicer tik pred začetkom šolskega leta. Vlada je izdala dotično obvestilo na prizadeto hrvatsko učiteljsvo samo v uradnem hrvatskem listu in sicer cele 3 ali 4 dni pred začetkom šolskega leta, obenem pa je dekretirala, da izgubi vsak učitelj (-ica) službo, ki ne pride na novo službeno mesto do 1. septembra. Seveda vlada prav dobro ve, da pride uradni list večini teh učiteljev v roke šele po 1. septembru. Ravno to pa je vlada hotela — hrvatski učitelji morajo na ceto, da napravijo mesto Pribečevičevim podreptikom.

Kar so napravili na Hrvatskem, to hočejo narediti tudi v Sloveniji.

Tudi v Sloveniji hočejo vladinovi zavladati v šoli kot absolutni gospodarji in iz šole napraviti agitacijsko strankarsko središče.

Naravnost si tega seveda ne upajo. Boja iz oči v oči se v svoji balkanski zavratnosti boje. Oni smatrajo sunek z bodalom v hrbet za bolj kavalirski kot odkrit boj moža proti možu.

Zato so šli in napravili sledeči načrt: Slovensko »napredno« učiteljsvo naj zbore in naj sklene na svojem zborovanju resolucije, kakor jih želi vlada. V slovenskem »naprednem« časopisu pa naj dvigne še posebno akcijo in pripravi »javno mnenje« na ukrepe, ki morebiti že leže podpisani v kakem predalu Pribečevičeve balkansko-nazadnjaške »prosvete«.

In slovensko »napredno« učiteljsvo se je visoki želji svojega visokega zaščitnika uklonilo s hlapčevsko ponižnostjo in sklenilo na svojem shodu na Bledu dne 3. septembra l. 1922 resolucije, kakoršne mu je doposlal Belgrad in sicer resolucije, ki bijejo v obraz najprimitivnejšim pojmom o državljanski in verski svobodi in tepajo z balkanskim kopitom vsako moderno pedagogično načelo.

Tudi slovensko »napredno« učiteljsvo prav dobro ve, kaj hoče Pribečevič. On hoče zatreti in izbrisati iz zgodovine slovensko ime. A ker si sam tega ne upa, ker nima poguma javno povedati sam, kar hoče, zato si je izbral svoje najvernejše oprede med »naprednim« učiteljsvom, da oni navidezno v imenu slovenskega naroda zahtevajo to, kar on hoče, in sicer zato, da se bo On, pri vsej svoji vsegomočnosti vendarle skrajno bojzljiv Pribečevič, mogel sklicevati na željo slovenskega naroda, kadar bo začel spuščati svoje fermane za ubijanje slovenske šole nad nas. Na ta načrt je slovensko »napredno« učiteljsvo ne le točno, ampak tudi zavedno nasledilo in sklenilo so »napredni« gospodje resolucije, s katerimi bijejo v obraz vsem doslej neomadeževanim tradicijam slovenskega šolništva.

Mi vsaj razumemo končno, četudi ne odobravamo, da se »napredni« učitelji ne strinjajo s sklepi katehetskega kongresa. Mi tudi razumemo želje učiteljsva po večjem ali manjšem uplivu na šolsko zakonodajo. Nikdar pa si nismo mogli predstavljati, da bo slovenski učitelj v svoji »naprednosti« zahteval, naj se šole in mladinska društva, ki jih vodijo osebe, pripadajoče po svojem značaju političnim stran-

kam, borečim se proti ustavi in dinastiji, primerno nadzorujejo. Nikdar!

Slovenski »napredni« učitelj zahteva torej politično kontrolo in politično špijonažo v šoli! In proti komu jo zahteva? Proti strankam, ki se »bore proti ustavi in proti dinastiji.«

To je tipična Pribečevičeva megalomanija. Mi smo že neštetokrat ožigosali neverjetno demokratsko predrznost in domišljavost, ki brez vsake opravičenosti in brez vsake podlage samo sebe proglašajo za edino »državno« stranko, ravno tako, kakor so se nekaj avstrijski in nemški oficirji proglasili za »prvi stan« kar sami. Tej demokratski farbariji živ krst danes več ne verjame, ker vsak politični otročaj zna danes razločevati državo od vlade oziroma od režima. Samo slovenski »napredni« učitelj tega še ne zna in zato pokorno šibi in krivi svoj hrbet pred žvižgajočim centralističnim bičem in zahteva špijonažo v šoli v prid Pribečevičevemu namišljenemu državotvorstvu! Da so izvrševalci Pribečevičevega terorja seveda tudi skrivajo za dinastijo, je samoposebi umevno. Tudi nedorastli in šibki otroci lezejo pod materino okrilje...

»Napredni« učitelj pa ne bi bil napreden, če ne bi si dovolil nezaslišane insinuacije na slovensko duhovščino, »da mu duhovščina ovira prosvetno delo izven šole.« Gospodje »napredni«! Ali Vam je znan le en slučaj, da Vas je oviral slovenski duhovnik, če ste priredili kakšen analfabetški kurz? Ali Vas je oviral slovenski duhovnik pri kmetijskem pouku odrastlim kmečkim fantom? To so prosvetna dela, gospodje, ki so za učiteljsvo. Ovirali Vas pa smo in Vas bomo pri prosveti ali Pribečevič, ker tista »prosveta« ni slovenska, ni narodna, ni ljudska, ampak ubija našemu ljudstvu njegovo slovensko dušo in njegovo slovensko srce — da o verskem čutu niti ne govorimo.

Slovensko učiteljsko naprednjaštvo pa se ne straši niti groženj. Gospodje višjim šolskim oblastem v Sloveniji naravnost groze, če se ne uklonijo diktatu Pribečevičevih opredel! Slovenska višja šolska oblast mora sama predlagati po mnenju »naprednjakov«, naj se slovenstvo v šoli ubije, samo da se bo mogel Pribečevič sklicevati »na voljo slovenskega naroda«. Zahteva, naj slovenski obojenec sam predlaga svojo usmrtilitev, je tipičen izraz balkanizma, in to zahtevo podpira v 20. stoletju slovenski učitelj. Ali ste že doživeli kdaj kaj sličnega?

Da zahteva slovensko »napredno« učiteljsvo tudi časopisno cenzuro, je samoposebi umevno — sicer ne bi bili »napredni«. »Slovenec«, »Domoljub«, »Straža« itd., vse to mora ven — »Čitajte in širite« »Jutro«, to je deviza slovenskega učiteljskega naprednjaštva!

Onim gospodom učiteljem pa, ki stoje zvesto na strani slovenskega ljudstva in na braniku za njegove svete pravice, kliče mo: Vztrajajte in ne bojte se! Slovenski rod je čvrst in trden in žilav in bo prebolel tudi to izdajstvo nad svobodo slovenske prosvete. Prišel bo čas, ko bo slovensko ljudstvo obračunalo z onimi, ki pomagajo, da se kulturna Slovenija izpremeni v kakšen balkanski žerjavluk.

Naročajte 'Slovenca'!

Kralj in kraljica v Parizu.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Kralj Aleksander in kraljica Marija sta včeraj od potovala v Pariz, kjer ostaneta 10 do 15 dni. Govori se, da se kralj ne bo povrnil preje v Belgrad, dokler vlada ne reši nekaterih nujnih stvari.

Vprašanje princa Jurja.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Iz Marijanskih Lazni še ni došel kraljev odgovor, kaj naj se zgodi s kraljevičem Jurijem, ki se ni podvrgel internaciji v Nišu. Danes je bil kraljevič Jurij večkrat v notranjem in vojnem ministrstvu.

KREPKA ZAUŠNICA VLADI.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Predsednik belgrajsko sekcije novinarskega združenja g. Komadinić je odposlal poljskim novinarjem brzojavko, v kateri poroča, da jugoslovanski novinarji, ki so šli na Poljsko, niso predstavniki našega časnikarstva in zato ne morejo biti tolmači našega javnega mnenja.

Nov zakon o ustrojstvu vojske

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) V vojnem ministrstvu se izdeluje zakon o ustrojstvu vojske. Ta zakon med drugim določa, da bodo železničarji opravljali svojo vojaško dolžnost v železniški službi. Kakor hitro bo ta zakon dovršen, pride pred parlament.

Promet med Jugoslavijo in Mažarsko.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) Dne 1. septembra bi se imel otvoriti železniški promet med Mažarsko in Jugoslavijo preko Pečuha. Ker pa naša vlada ni pristala na mažarske pogoje, se promet doslej še ne vrši.

Šolsko vprašanje med Jugoslavijo in Italijo.

Belgrad, 4. septembra. (Izv.) V političnih krogih se čuje, da se bo dr. Ninčić sestal z italijanskim zunanjim ministrom dr. Schanzerjem radi konvencije o šolah. Italija je odgovorila, da ne pristane na naše pogoje. Naša vlada je odločila, da se ne spušta v to vprašanje, dokler se ne vrne zunanjim ministrom dr. Ninčić.

Zasedanje društva narodov.

Zeneva, 4. septembra. (Izv.) Danes je bila otvorjena seja Društva narodov. Tehnična komisija Društva narodov se je izjavila, da so vsi Slovani enakopravni in da se sklepi genovske in portoroške konference morajo izvršiti.

Zeneva, 4. sept. (Izv.) Danes opoldne je došel semkaj avstrijski zvezni kancler dr. Seipel. Obiskal bo zveznega svetnika Motto in češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Beneša.

Vpoštevanje zastopstva male antante v Društvu narodov.

Zeneva, 4. sept. (Izv.) Posvetovanja glede imenovanja zastopnika male antante v vrhovni svet društva narodov se nadaljujejo. Ta svet obstoji iz štirih stalnih članov in štirih namestnikov. Kot taki so zastopniki: Brazilije, Španije, Kitajske in Belgije. Ker vsled važnosti teh držav ne bo moglo, da bi se katerikoli izmed njih mandat odvezl, se vrše posvetovanja, ali naj se število članov poviša še za enega. To mesto bi potem dobila mala antanta in bi bil imenovan minister dr. Ninčić ali pa dr. Beneš.

Grški poraz v Mali Aziji.

Pariz, 4. septembra. (Izv.) »Tempse« poroča: Grška vlada uradno izjavlja, da soglašajo s popolno izpraznitvijo Male Azije. (Vidi se, da so bili Grki od Turkov pošteno tepeni.)

Gornja Šlezija za Prusijo.

Berlin, 4. septembra. (Izv.) V Gornji Šleziji se je vršilo danes ljudsko glasovanje, naj bi pripadla Gornja Šlezija kot provinca k Prusiji, ali naj bo avtonomna dežela v zvezi nemških držav. Za avtonomijo je glasovalo 50.528 oseb, za neposredno pripadnost k Prusiji pa 513.760 oseb. Tako bo Gornja Šlezija neposredno pod prusko upravo.

Iz Avstrije.

Dunaj, 4. septembra. (Izv.) Vlada namerava v kratkem izdati novo naredbo o varstvu domačega prebivalstva proti izkoriščanju od strani tujcev iz držav z dobro valuto. Predvsem bodo izdane zastopnikom avstrijske republike v inozemstvu instrukcije glede izdajanja potnih dovoljenj tujcem in glede dovoljenj bivanja v Avstriji.

Dunaj, 4. sept. (Izv.) Avstrijska banka namerava v kratkem izdati nove bankovce po 500.000 kron. To bodo najvišji bankovci v vseh državah.

Dunaj, 4. sept. (Izv.) Italijanski trgovski ataše na Dunaju je bil brzojavno poklican v Rim.

TISKARSKA STAVKA V AVSTRIJI.

Dunaj, 4. sept. (Izv.) Stavka knjigovezov traja naprej in danes zjutraj niso izšli listi, ki se tiskajo v tiskarnah, ki so v zvezi s knjigoveznici. Zvečer se vrši seja zaupnikov tipografov glede simpatijske stavke.

Dunaj, 4. sept. (Izv.) Danes so se stavki knjigovezov pridružili tudi vsi stavci. Jutri na Dunaju ne bo izšel noben časopis. Gradec in Inomost sta že tri dni brez časopisov.

UJETA TIHOTAPSKA DRUŽBA.

Berlin, 4. septembra. (Izv.) Po dolgem zasledovanju je danes kriminalna policija izsledila neko tihotapsko družbo 20 oseb in zaplenila za poldrug milijon mark kožuhovine in svilnatih ovratnic.

Dopis iz Italije.

Podpis italijansko-jugoslovanske pogodbe. »Tribuna« javlja, da so sedaj odstranjene vse težkoče in da se bo pogodba podpisala v prvi polovici septembra. (Če ne bodo zopet gg. fašisti vmes posegli. O. u.) Takoj nato da se bo konstituirala italijansko-jugoslovanska paritetna komisija, ki bo začela s svojim delovanjem. (Svrha tega delovanja je, najti pota in sredstva, ki so potrebna, da se vzpostavi železniški in luški promet na Reki in da se zopet vrne normalno življenje.) — Mi smo pa mislili, da je najprvo potrebno, da se določijo meje reški državi in da se ta najprvo konstituirajo, kar se bo pa zgodilo le, če bodo prišli do besede pravi Rečani domačini. Ti pa danes še begajo po svetu in si ne upajo domov. *Conditio sine qua non* za pomirjenje in povrnitev normalnih razmer pa je tudi, da takoj zapustijo Reko oni hohštaperji in razbojniki, ki danes še gospodarijo v nesrečnem mestu.

Ministrski svet je določil, da se brezposelnim v Julijski krajini še nadalje izplačuje podpora in je v ta namen potrdil potrebni kredit. Bil je zadnji čas!

Jubilejna čebelarstva razstava in kongres jugoslovanskih čebelarjev.

Čebelarstvo društvo za Slovenijo je priredilo ob priliki praznovanja 25 letnega obstoja veliko čebelarstvo razstavo v Marjanišču, ki se je otvorila v nedeljo. Otvoritve so se udeležili: g. Ivo Sancin, šef oddelka za kmetijstvo, ki je pozdravil nad 250 navzočih čebelarjev in otvoril razstavo; nadalje g. inž. Rado Lah tajnik »Kmetijske družbe za Slovenijo«, g. Bogomil Vančura, podpredsednik Saveza čeških čebelarstev, zastopnike hrvatskih in srbskih čebelarstev, čebelarje iz zasedene ozemlja i. t. d.

Razstava nudi obiskovalcem priliko, da prouči razvoj, kakor tudi napredek našega čebelarstva, obenem pa si tudi lahko nakupijo pristen med, pokušijo izvrstno medico in nudeno pecivo.

Čebelarstvu društvu moramo k temu uspehu čestitati. Razstava bo odprta do 10. t. m. vsaki dan od 8. ure do 17. ure.

Včeraj se je otvoril v Marjanišču I. jugoslovanski čebelarstveni kongres. Kongres sta pozdravila šef oddelka za kmetijstvo g. Ivo Sancin in g. Bogomil Vančura, zastopnik čeških čebelarjev. Kongresa se je udeležilo nad 300 čebelarjev. Natančnejše poročilo o razstavi in kongresu si pridržimo. Kongres se danes nadaljuje. Pričetek ob 9. uri dopoldne.

V proslavo Ant. Kržiča.

Na pokopališču pri Sv. Križu v Ljubljani je bila v nedeljo lepa spominska slavnost. Odbor, v katerem je bila gospa Pavla Bohinčeva in gg. ravnatelj J. Slapšak kot predsednik, stolni kanonik Alojzij Stroj in prof. dr. Josip Demšar, je povabil povodom postavitve veličastnega spomenika prezaslужnemu kulturnemu delavcu pokojnemu Antonu Kržiču občinstvo, naj se zbere k proslavi pokojnikovi na pokopališču k Sv. Križu. Kljub neugodnemu vremenu so se zbrali Kržičevi častilci v nenavadno velikem številu. Slavnosti so se udeležili: škof dr. Ant. B. Jeglič, rektor vseučilišča msgr. dr. Alojzij Ušeničnik, dekan bogoslovne fakultete dr. J. Srebrnič, višji šolski svetnik kanonik Nadrah, vseučiliški profesor dr. Fr. Ušeničnik, zdravstveni svetnik dr. Dolšak, ravnatelj učiteljskega dr. Dokler, konzistorijalna svetnica dr. Perne in Levničnik, ravnatelj Janko Jeglič, duhovni svetnik Josip Volec, rektor P. V. Kopatin, definitor P. T. Tavčar itd. Spomin Kržičev so s svojo navzočnostjo dalje proslavile v velikem številu zbrane bivše gojenke, njim na čelu gospa dr. Brejčeva, in od blizu in daleč došli bivši gojenci, učitelji iz mesta in dežele. Bile so zastopane organizacije: Leonova družba, Družba sv. Mohorja (profesor Hutter), Slomškova zveza (predsednik Štrukelj), Katehetsko društvo (predsednik dr. Pečjak), Kršč. ženska zveza, Kat. tisk. društvo (tajnik svetnik Čadež), Učiteljska abstinenčna organizacija (preds. Rudolf Horvat), Vzajemna posojilnica (predsednik Ignacij Zaplotnik), Slov. kršč.-soc. zveza, Kat. rokodelsko društvo, Ljudska in dijaška kuhinja itd.

Ob krasno ozaljšanem, lepo razsvetljenem grobu pokojnikovem se je vršila slavnost. Otvoril jo je zbor učiteljev-pevcev, ki je pod vodstvom g. nadučitelja Jovana zapel Iv. pl. Zajčevu žalostinko »Naroda cvet tic. Slavnostni govor je imel preč. g. profesor dr. Anton Medved. Jedrnata vsebina, krasna oblika in v srce segajoče izraževanje govornikovo je naredilo izreden vtis na vse navzoče. Govor je moral vneti vsakega poslušalca za ideale, ki jih je v svojem življenju z besedo in pismom zastopal pokojni Anton Kržič. (Govor ob-

javimo v celoti v podlistku.) Učitelji-pevci so zapeli »Usliši nas, Gospod« in pomenljiva slavnost je bila končana. Vsa naša pozornost se je osredotočila v ogledovanju veličastnega spomenika. Narejen je iz belega kararskega marmorja. Oblika je nova, po načrtu g. msgr. J. Dostala umetniško lepo izvedena. Na sprednji strani je zgoraj izklesan iz marmorja Kristus na križu, na drugi strani je umetniški relief, predstavljajoč vzhod solca in domače hribe, v ospredju pa je knjiga in pero. Oba zgornja dela sta obdana z vencem zrelega sadja. V resnici globoko zamišljena ideja! Pri Kristusu — pravem solncu — je iskal pisatelj Kržič vedno luči in gorkote, da sta dala življenje in rast njegovim slovstvenim delom, ki so kot zdravo zrelo sadje na vrtu naše kulture. Delo je izvršila po zmerni ceni kamnoseška industrija Alojzij Vodnik v Ljubljani. Slovensko učitelstvo, požrtvovalni darovalci, zlasti preč. g. dekan M. Šavs v Ameriki in odbor za Kržičev spomenik so s svojim delom in trudom naredili zaslužno kulturno delo, ki ga je bil slovenski narod dolžan pokojnemu Kržiču, našemu drugemu Slomšku.

Politične novice.

+ Iz socialne demokracije. Poslanec Etbin Kristan je odpotoval iz Jugoslavije v Ameriko na svoje novo službeno mesto. Pred svojim odhodom je priredil svojim prijateljem poslovilni večer. Svojega poslanskega mandata ni odložil in prejema seveda poslanske dnevnice še dalje poleg svoje nove plače. — Drugi socialistični poslanec dr. Korun namerava Ljubljano zapustiti in se stalno naseliti v Belgradu. — Da je tudi bivši poslanec Anton Kristan jako dobro preskrbljen kot upravnik veleposestva v Belju, je znano. Tako prihajajo socialnodemokratski voditelji počasi vsak na svoj račun. Najneverjetnejša pa je izprememba z g. Etbinom Kristanom, ki je odšel iz Amerike kot odločen republikanski federalist, a tja se vrača kot zastopnik kraljevine SHS in njega centralističnega sistema. Čudna so pota usode.

+ »Naša brata Slovenci«. Pod naslovom »Narodna radikalna stranka od Soče do Vardarja« priobčuje »Samouprava« dopis iz Skoplja, baje od nekega Hrvata, kjer beremo med drugim: »Naši brate Slovenci se zelo hitro vživljajo v nove razmere. Oni dobro razumejo svoj zemljepisni položaj, in zato vedo, da jim je obstanek zagotovljen samo v zvezi s Srbi in Hrvati... Slovenci so po svoji aktivnosti, široki kulturi in praktičnosti svojega duha naši pravi Čehi. Zato se tudi ne varajo, ako računajo, da bodo zavzemali v našem gospodarstvu vidno mesto. Kulturno so Slovenci sicer bližje Hrvatom, a vendar se čutijo sami bližje Srbom in so zelo nezadovoljni z držanjem Hrvatov napram Srbom... Izmed naših strank so oni najbližji radikalom, s katerimi simpatizirajo ne le zaradi političnega sodelovanja, ampak tudi direktno vstopajo v radikalno stranko... Srbi mogoče ne vedo, ampak vedeti bi morali, da je izmed vseh naših pokrajnih življenj v Sloveniji najbolj normalno. To pa zato, ker so ljudje v Sloveniji poštenji, podjetni in delavni in ne tratio časa z brezplodnim delom... To pismo je vsekakor jako lepa agitacija za vstop v radikalno stranko, vseeno pa ne verjamemo, da bi mnogo zaleglo in ga zato tudi brez skrbi priobčujemo.

+ Uradniške plače. Belgrajski listi poročajo, da je finančni minister Kumanudi izjavil, da bodo ostale uradniške plače neizpremenjene, dokler bo v veljavi sedanji proračun, t. j. do avgusta meseca 1. 1923. Pragmatiko bodo sprejeli že prej, ne bodo pa zvišali uradniških prejemkov, ker država nima denarja. (Ima pa država denarja za ministre, sokolske zlete, komisije, »Narodno Obrano« in podobne reči.)

II. Ljubljanski veliki sejem

Deževno vreme zadnjih dni znatno vpliva na obisk velesejma, vendar so kupčije zelo živahne. Od vsepovsod prihajajo neprestano novi kupci in trgovci in sklepajo z razstavljalci obvezne in neobvezne kupčije. Težko je reči, koliko se je že do sedaj prodalo, vendar gredo naročila že v mnoge milijone.

Z izjemo par razstavnih prostorov, ki so po večini vsled carinskih šikan ostali še prazni, so vsi prostori zelo okusno opremljeni in ima obiskovalec priliko čuditi se veliki spretnosti in estetičnemu okusu, ki prihaja vsepovsod do izraza.

OBLAČILNICA ZA SLOVENIJO

ima v paviljonu L, oddelke 616, razstavljen vzorce iz svojih zalog. To je združeno organizovan zavod, ki se razširja po vsej naši državi ter uživa dober sloves celo v Bački, Bosni, Dalmaciji in Srbiji. Centralno skladišče ima v ljubljanski »Kresli«, prodajalne pa v Stritarjev ulici, na Dunajski cesti in hiši »Gospodarske zveze«, v Somboru, Splitu itd. Pri njej so udeleženi s svojimi proizvodi prvovrstni češki industrijalci, vsled česar ima »Oblačilnica« le prvovrstno solidno izdelke. Spomladi dobi zavod svoje lastne, moderno urejene prostore v novi palači na Miklošičevi cesti. Zavod je last slovenskega združenstva in je menda največji združeni zavod v tej stroki veletrgovine ne le v Sloveniji, temveč v naši državi sploh. Kakor čujemo, se zavod pripravlja, da zgradi tudi lastno tekstilno tovarno. Konkretno tovarno na že ima.

STORA, družba z o. z., TOVARNA ZA ZA-STORE IN VEZENINE, ŠT. VID NAD LJUB-LJANO.

Ravno pri tah proizvodih se kažejo zmoglosti in talenti, ki so zakopani v našem ljudstvu; treba je le večje roke strokovnjakov, da dvignejo te sile in jih vodijo po pravem tiru. — Podjetje Stora (pomeni »Zastora«) ima v službi okrog 80, v veliki večini domačih ljudi pod strokovnjaki vodstvom. Celo množica (43) strojev, med njimi tudi orjaki po 9 m, izdeluje in po okusu i po tehnični izvršitvi najlepše blago te stroke, od preproste pa do najbolj komplicirane izvršitve: zavese, pregrinjala za mize in postelje, vezene etamine za obleko, kakor tudi vse vrste čipek, shawlov itd. — Pred dvema letoma je zelo poslovati podjetje v najetem poslopiju; lani si je postavilo lastno tvornico ob glavni cesti med Št. Vidom in Ljubljano. Danes se spreminja d. o. z. v delniško družbo z glavnico štirih milijonov kron in pravico povišanja na osem milijonov.

Da podjetje popolnoma obvlada svoje polje, dokazuje tudi dejstvo, da izvažajo Stora svoje izdelke tudi v take države, ki imajo same razvito tekstilno industrijo.

Razstavljeno je v paviljonu L 645.

PETER KOZINA IN KOMP.

Tovarna čevljev v Trzinu. Znano slovensko podjetje, ki mu je avstrijska vlada delala največje težkoče. Ko so dogradili 1. 1909 že precejšen del moderno zasnovane tovarne v Trzinu, je avstrijska vlada poslala orožništvo, ki so pregledali delavstvo. Šele 1911 je prišla povelj z obratom. Izdeluje najfinije, prvovrstne čevlje za gospode in dame, ter otroke. Radi strogo trgovskega postopanja in solidnosti in je trdka že takoj v začetku pridobila mnogo odjemalcev in so njeni fabrikati — čevlji znamke »Pekoc« — kmalu zasloveli po celi srednji Evropi. Po prevratu je trdka sanogo trpela radi konkurence avstrijskega blaga, ki je bilo vsled takratnih cen nekaj ceneje. Danes pa valutna razlika ne igra nobene vloge več in zato je upati, da bo občinstvo kupovalo te izdelke, prvovrstna kvaliteta. Sploh pa je pri našem občinstvu še premalo razumevanja za domačo industrijo. Radi bleščočih francoskih in drugih naslovov kupuje tuje blago, dasiravno je navadno dražje in slabše. — Trdka je v paviljonu 360 razstavila prav lepe izdelke in kakor smo se informirali, je zanimanje zadovoljivo.

INDUS« D. D.

tovarna za čevlje in druge izdelke iz usnja. Tovarna bo v kratkem slavila svojo stoletnico. Ustanovljena je bila namreč 1. 1823. v Kranju od pok. g. Pollaka, očeta znamenitega in priljubljenega g. Karla Pollaka, ki jo je prevzel v letu 1874. Seveda je bila takrat še popolnoma malo podjetje, ki ga je g. Karl Pollak z izredno marljivostjo, kljub mnogim nesrečam in zaprekam — ljubljanska tovarna je 1. 1903 popolnoma pogorela; kranjsko pa je 1. 1088 uničil požar — dvignil na višino, ki je ne zavzema nobena druga tovarna te vrste v Jugoslaviji. Radi specialitete: na poseben način izdelanega svinjskega usnja, si je pridobila svetovno sloves in kakor smo imeli priliko prebrati se iz knjig, razpošilja svoje izdelke v veliki meri v Francijo, Anglijo, Nemčijo, Ameriko, Avstralijo in drugam. Omeniti moramo, da je to edino podjetje, ki izdeluje tudi gonilne jermene, gamaše, nogometne žoge, transmitsijski jermeni so prvovrstni izdelki in konkurirajo z inozemskimi ne samo v Jugoslaviji, temveč tudi v drugih državah. Poseben sloves pa vlija pri trgovcih vsled točne postrbe in nikdar preširanih cen. Med vojno je pričela izdelovati tudi čevlje, predvsem bolj težke (vojaške in rudniške). Čevlje dobavljajo sedaj za našo armado. Trdka ima svoje tovarne v Ljubljani, Vrhniki in Kranju. Kakor že rečeno, je največje podjetje te vrste in bilo 1. 1919, ko jo je prevzela v svoje roke sedanja delniška družba, popolnoma prenovljeno in izpopolnjeno z najmodernejšimi stroji. Paviljon J 361.

»PRVA MARIBORSKA TOVARNA MILA«

To je najstarejša tovarna za milo in obstoja že nad 80 let. Takoj po prevratu je prešla v slovenske roke. Zaposluje 50 delavcev in producira 200 vagonov mila. Najbolj je znana njena specialiteta: »Zlatorog« milo, dalje milo za brile. Tovarna producira letno tudi približno 100 vagonov kristalne sode. Razstavljeno ima v paviljonu K 461 in je ta oddelke vedno oblegan od obiskovalcev, ki si ogledujejo lep kip, narejen iz mila.

Dnevne novice.

— Na Mali Šmaren dne 8. septembra se vrši na Homeu pri Kamniku velik ljudski tabor. Kmetje, delavci, sploh vsi naši pristaši, zavedajte se resnega časa, v katerem živimo, in pridite polnoštevilno, da zahtevamo svojo staro pravdo. Na shodu govore naši poslanci. Tabor se vrši ob vsakem vremenu. V slučaju dežja se bo zborovanje vršilo v dvorani, sicer pa na prostem. Pričetek tabora takoj po litanijah ob 3. uri popoldne.

— Shod SLS. V nedeljo se je vršil na Grosupljem ob 10. uri velik javen shod SLS. Na gričku pred cerkvijo se je zbralo do 600 moč in fantov, med njimi tudi precej samostojnežev. Poročala sta poslanca Sušnik in Brodar. Shod se je vršil v najlepšem redu, zborovalci so soglasno izrekli popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

— Nova afera ministra Puelja? Belgrajsko »Videlo« od 3. t. m. javlja: »Ministrstvo za poljedelstvo in vode je dovolilo gospej Puelji, soprogi ministra Puelja, da sme izvoziti iz države 20 tisoč svinj do 60 kg težkih. Pravijo, da je zaradi tega izvoza tudi izpremenjen vladni sklep v toliko, da se smejo izvažati tudi nad 50 kg težke svinje. Ali je g. Rade Pašić tudi pri tem podjetju udeležen? Mi ne moremo ugotoviti, kaj je na stvari. »Videlo« ima včasih jako dobre informacije, včasih pa se precej zaleti. Najboljše bi bilo, če bi se oglasil g. minister sam.

— Kakšna bo mladina? Neki »napredni« učitelj ali pa kakšen njegov enakovredni duševni tovariš piše v včerajšnjem »Narodu«: »Konstatiramo tudi to, da je cela vrsta Slomškarjev, ki so šolski voditelji na 10 in še več razrednih šolah. Pogledajte Vič, v Ljubljani 4 deške in 3 dekliške šole. Št. Vid nad Ljubljano. Domžale.

Radovljica itd. In na tako odličnih mestih se pušča vodstvo šol elementom, ki so v taborju katoliškega holjševika dr. Gosarja. Vprašamo, kakšna bo mladina, ki jo vzgajajo taki ljudje? — Mi pa vprašamo: Kakšna bo mladina, ki jo vzgajajo ljudje, ki pišejo take denunciacije v »Narodu«? Kakšna bo mladina, ki jo vzgajajo ljudje, ki zahtevajo, naj se odstranijo iz šol oni voditelji n. pr. v Ljubljani, ki jih staro-liberalni občinski svet gotovo ni postavil na njihova mesta iz zahvale za politično sodelovanje, ampak iz pravičnosti, ker so odlični šolniki? Kakšna bo ta mladina?

— Na Robu obhaja kat. slov. izobr. društvo svojo 20 letnico na Mali Šmaren dne 8. septembra. Spored: Ob pol 1 združitve vseh sosednjih društev in drugih udeležencev na Rašici in nato skupen pohod na slavnostni kraj. Ob pol 2 skupen odhod iz Roba z godbo k popol. službi božji. Ob pol 3 začetek veselice v prostorih ge Jakše 1. Pozdravi društvenih zastopnikov. 2. »Mala pevka« (ljudska igra s petjem v 5 dejanjih). 3. Po igri prosta zabava: petje, godba, srečolov, turška kavarna.

— »Črne množice in blagodejen dež«. »Narodov« dopisnik se je prestrašil »gostih črnih množic, ki so se valile proti Bledu« in zlovesčega petja »Kiša pada, sokolstvo propada«. Stemmilo se mu je pred očmi, tako da ni videl nad 1000 orlovskih krovjev v spredovju in ni slišal še lepše kitice: »Vetar piri, Orlovstvo se širi. Strah je bil tembolj hud, ker je ravno tedaj zboroval na Bledu učiteljski »parlament« in sklepal pomembne resolucije, kako spraviti pod policijsko nadzorstvo tega strašnega črne zmaja, ki ogroža zborovalno svobodo jugoslovanskega učiteljskega parlamenta. Čisto odkrito povedano: ne bo nič iz te moke, ker je te »goste množice« težko nadzirati, tudi če bi postali vsi učiteljski parlamentarci policijski ravnatelji. Blagodejen dež je rešil parlament strahu. Tudi Orlom ni bil nič »neblagodejen«, ker se Orli svoj program: spredov, tabor, službo božjo in telovadbo lepo izvršili na veliko jezo parlamenta, ki je čisto pozabil skleniti resolucijo, da mora cel dan deževati, kadar imajo Orli kak tabor. (Pravilnik za izvršitev bi izdal minister Pribečević.)

— Srbski kmetje v Sloveniji. Povodom odhoda večjega števila srbskih kmetov v Slovenijo, je objavila »Samouprava«, glavno glasilo radikalne stranke, lep uvodnik, ki sklepa s sledečim pozivom na srbske kmete: »Idite in spoznajte jih in ko se vrnete v svoje vasi, pripovedujte svojim otrokom, svojim sosedom in svojim prijateljem o tem dragem podnebu, ki je polno ljubezni za našo državo in kateremu moramo bratska čuvstva vračati z bratsko ljubeznijo«. — Samoposebi umevno je, da bodo naši ljudje srbske goste sprejemali povsod z iskreno slovensko gostoljubnostjo.

Na uršulinskih šolah je vpisovanje za vnanjo in notranjo šolo in otroški vrtec 12. in 13. septembra ob 8. do 12. ure in od 2. do 5. ure. Sveta maša je 14. septembra ob 8. uri, redni pouk 15. septembra ob 8. uri. Prvi dan, 12. septembra naj se zglaste dose-danje učenke, da je razvidno število za nove. Na notranji meščanski šoli ni mogoče sprejemati novih učenk, ker so razredi že polnoštevilni. V otroški vrtec se sprejemajo dečki in deklice.

— Za cestarje. Kakor smo že javili, je na posredovanje poslanca Jugoslovanskega kluba Krajnc in Skoberneta izjavil minister za javna dela Vukičević, da v Sloveniji ni noben cestar odpuščen. Ako se je pa to zgodilo, naj se vsak odpuščen cestar javi pri svoji oblasti in mora biti zopet sprejet.

— Iz dežele milijarderjev. V Moskvi so dali v promet bankovce, glaseče se na en milijon rubljev. Za tak bankovec se dobi dve razglednici, ali pa svinčnik, ali pa stekleničico črnila, ali pa čašo kave, ali pa 25 slabih cigaret.

— Sv. Ana Pri Trzinu. Suša nam je naredila mnogo škode, otave ni, sena je bilo polovico manj kot lansko leto, sadje hira na drevju vsled suše, isto je z drugimi poljskimi pridelki. Živino bomo primorani skrajšati na polovico. Davčni vijak pa pritiska na vse strani. Z žalostjo se vprašujemo, kaj bo. Vlada nam ne obeta nikake pomoči. Kmetje, izprašajte si vest, komu ste oddali svoje glasove ob priliki volitev in komu jih boste oddali prihodnji pot. — Druga epidemija, ki se je pričela zopet širiti po naši vasi, so plesi, to pot pa po privatnih hišah. Tu se popiva, pleše, preklinja in se dogajajo nečedne stvari v pričo otrok v poznih jutranjih urah. Vsi pošteno čutoči ljudje se zgražajo nad tem početjem neodrasle mladine. Starši kje ste? Kralj alkohol je tudi pričel svoje morilno delo. Nesreče vsled pijanosti so na dnevnem redu, osobito vsled žganjpitja. Sklepajo se razne nepremišljene kupčije z lesom, ter z drugimi stvarmi. Družinski prepri so na dnevnem redu. Posledice vsega tega so razne pravde z dragimi advokati. Tudi se je opazilo, da se gostilničarji ne držijo točno predpisov o prodaji žganih opojnih pijač, za kar bo tudi treba poskrbeti.

— Iz Hrastja pri Kranju. Dne 8. septembra, to je na mali Šmaren, se bo vršila

blagoslovljenje našega novega društvene- ga doma. Spored bo sledeči: 1. Ob pol dveh popoldne litanije. 2. Ob dveh blagoslovljen- je društvenega doma. 3. Po blagoslovu govor dr. Korošca, Brodarja in drugih. 4. Telovadba Orlov in Orlic na vrtu poslanca Brodarja. 5. Ljudska veselica z bogatim srečolovom istotam. Pri veselici sodeluje godba iz Mengša in domače pevsko dru- štvo. K prireditvi omenjene slovesnosti vabimo vse iz bližnje in daljnje okolice, da si ob tej priliki ogledajo naš lep, po- sebno pa še praktično izdelani den in se obenem prepričajo, kaj zamore napraviti ljudstvo treh vasic, ako je združeno.

— Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1922-23 v četrtek, dne 14. septembra, s sv. mašo ob 8. uri v cerkvi sv. Jožefa. Po službi božji se zbero učenci in učenke v svojih razredih. Vpisovanje je za oba letnika deškega in dekliškega oddelka zaključeno. Sprejemni izpiti za prvi letnik in ponavljal- ni izpiti se vrše 12. in 13. sept. od 8. ure dalje. Vse podrobnosti so razvidne na raz- glasni deski. — Ravnateljstvo.

— Pozor delavci! Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani opozarja delavst- vo, da sprejme delo v tovarni vagonov v Brodu na Savi le takrat, kadar so predhod- no sklenili s podjetjem posebno pismeno pogodbo. Mestno poglavarstvo v Brodu je objavilo namreč z dopisom št. 6433-22 z dne 1. avgusta 1922, da tovarna delavcev, ki jih posredujejo posredovalnice za delo, ali pa jih zvabi podjetje potom oglasov v Brod, v delo običajno ne sprejme, niti jim ne povrne potnih stroškov.

— Najdena utopljenka. Dne 30. avgu- sta ob 8. uri zjutraj so potegnili iz Gru- berjevega prekopa mrtvo neko izredno korpulentno utopljenko. Bila je oblečena v črno obleko, brez pokrivala, sivih las. Utopljenko so videli 29. avgusta, ko se je sprehajala v Kodeljevem. Pokopali so jo na pokopališču v Stefanji vasi.

— Naj padajo granate na ljubljansko okolico v krogu treh ur od Ljubljane, ker so v njem tako slabi ljudje! sta se hudo- vala v Strahomeru berača Franc Polc z Bleda in Matija Čelihar iz postojnske oko- lice, ko sta tam beračila. Kmalu za njima sta pa prišla dva orožnika z Iga v Straho- mer, katerima so razžaljeni Strahomerčani povedali ta dogodek. Orožnika sta nato sle- dila beračema in ju aretirala, kakor tudi še nekega mutca, oblečenega v italijansko vojaško obleko.

— Ogled projektirane Kečevske proge: Pokrajinski namestnik Ivan Hribar, si je dne 30. avgusta ogledal uzakonjeno progo Kečevje—Stari trg—reška proga. Prisotni so bili tudi gg. okrajni glavar v Ko- čevju dr. F. Ogrin, predsednik odbora Ant. Lušin, ter ing. Al. Hrovat, kateri je podal med potjo tehn. informacije. Pokrajinski namestnik je izjavil, da bo deloval v bo- doče v še večji meri za vresničenje te uza- konjene proge, katera nudi splošno korist narodu in državi.

— Pozor na italijanske ponarejene bankovce! Ker so se zadnje čase poskušali spraviti v promet ponarejeni lirski bankov- ci, opozarjamo posebno kmetijsko prebi- valstvo ob meji, naj zelo pazi pri spreje- manju bankovcev. Sirili so se tisočlirski bankovci rumene barve in stolirski ban- kovci višnjeve barve, ki so bili še precej dobro ponarejeni.

Štajerske novice.

š Dr. Korošec ima v nedeljo, 10. sep- tembra po rani službi božji (ob pol 8. uri) v St. Jurju ob južni železnici shod za žup- nije St. Jurij, Dramlje, Kalobje. Shod se vrši v Katoliškem domu.

š Okrajni shod Kmetijske zveze v Koz- jem. Dne 17. septembra se vrši po poznem sv. opravilu (ob 11. uri) v Kozjem na trgu pred cerkvijo okrajni shod Kmetijske zveze za celi okraj Kozje. Govorijo poslanci: Da- vorin Krajnc, J. Stanovnik, Franjo Žebot in urednik »Slovenca« Fr. Smodej.

š Orlovska slavnost pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju se je vršila preteklo ne- deljo Orlovska slavnost. Ob pol 10. uri je bila sv. maša, po maši se je vršil pred cerkvijo imponenten shod, na katerem sta govorila poslanec Gostinčar in tajnik SLS. G. Golob. Prvi je razpravljajal o te- mi: ali naj bomo in ostanemo poštene, g. Golob pa je govoril o časopisu. Na shodu je bilo navzočih gotovo 1500 ljudi, ki so mirno poslušali govornike in jih živahno odobra- vali. Popoldansko slavnost je pokvaril dež, pa je bilo navzoče občinstvo, četudi pod dežniki, zelo zadovoljno. Nasprotniki so ho- teli na predvečer napravljati nered in potrgati zastavice in poškodovati slavoloke, pa se jim ni posrečilo, ker so naši posta- vili straže, kar znači kulturo nasprotnikov.

š Minister za javne zgradbe v Mariboru. V nedeljo je posetil Maribor minister za javne zgradbe.

š Deževno vreme. Na štajerskem vlada deževno vreme. Drava je silno narastla.

š Gradbena zadruga javnih nameščencev v Mariboru. V Mariboru se je osnovala včeraj gradbena zadruga javnih nameščencev.

Gospodarstvo.

g Žitni trg v Zagrebu. Cene moki so bile v Zagrebu sledeče: pšenična moka št. 00 31.50 K, pšenična moka št. 2 30 K, moka št. 6 28.50 K.

g Finančni zakon za leto 1922/23. Državni redni izdatki so proračunani na 4.247.403.446 Din. Dohodki na 664.7.663.519 Din. Prebitok rednih do- hodkov bi torej znašal 2.400.262.073 Din. Izredni izdatki pa presegajo izredne dohodke za 2 mili- jardi 390.912.614 Din.

g Dvajset odstotni boni. »Narodne Novine« z dne 31. avgusta 1922 so prinesle finančni za- kon za 1922/23 leto. Člen 23 se glasi: Začasne priznanice, ki se glase za več kot 1000 kron in so izdane na zdržanih 20% od skupne svote kronskih novčanic, ki so se priglasile k žigosanju, se imajo konvertirati v stalne državne obveznice, ki se bodo obrestovale letno po 30%. Amortizacijska doba je 15 let. — Čl. 24 se glasi: Začasne priznanice, ki so manjše od 1000 kron, se imajo izplačati do zneska 25 milijonov dinarjev v teku 1922/23. — V kolikor se ne bodo še izplačale, se mo- rajo honorirati do 31. decembra 1923.

g Prodaja starega materiala. Ravnateljstvo državnih železnic v Sarajevu bo prodajalo dne 12. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne v skladišču ma- terijala na glavnem kolodvoru v Sarajevu stare obročje od koles, staro kovano železo, stari papir, staro pločevino, star gumij itd. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava krušne moke. Dne 11. septembra t. l. ob 10. uri dopoldne se bo sklenila v inten- danturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani di- rektna pogodba glede dobave 125.000 kg krušne pšenične moke. Predmetni oglas je v pisarni tr- govske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri divizijski intendanturi v Ljubljani interesen- tom na vpogled.

g Prodaja brusnih kamnov. Ravnateljstvo dr- žavnih železnic v Sarajevu bo prodalo dne 12. sep- tembra t. l. ob 9. uri dopoldne v skladišču ma- terijala na glavnem kolodvoru dva nova velika brusna kamna. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Slaba letina v Nemčiji. Na seji gospodar- skega odseka nemškega parlamenta je izjavil mi- nister za prehrano Dr. Fehr, da je bila letošnja žetev slaba in zato bo treba štediti. Vendar je pre- skrba s kruhom zagotovljena. Omejiti bo pa treba produkcijo piva in produkcijo špirta iz krompirja reducirati na lanski kontingent.

BORZA.

Curib, 4. septembra. Budimpešta 0.24 1/2. Berlin 0.36. Italija 2305. London 2350. New York 526. Pariz 41.—, Praga 1775. Dunaj 0.00 1/2. Sofija 3. Zagreb 1.37 1/2. Holandsko 205.50.

Dunaj, 4. septembra. Budimpešta 3645. Berlin 3285. Italija 3296. London 33.795. New York 75.700. Pariz 5894. Praga 2572. Zürich 14.385. Sofija 434 1/2. Zagreb 197.75. Varšava 775. Belgrad 781.—, Holandska 29.500.

Ljubljanske novice.

lj Za dvajsetletnico se sestanejo danes tovariši duhovniki iz leta 1902. Dopoldne si ogledajo velesojem in zgodovinsko slikar- sko razstavo, ob pol 1. uri se pa snidejo Pred škofijo 3. II. nadstr.

lj Akademski kolegij v Ljubljani. To- variše-akademie, ki nameravajo prositi za sprejem v akad. kolegij za prihodnje šolsko leto, opozarjamo, da se dobe toza- dedni formularji pri vratarju akad. kolegi- ja. Prošnje je vložiti čimprej ravnateljstvu akad. kolegija, zadnji rok je 7. oktob r 1922. Tovariši, ki žele informacij in formu- lare naj se obrnejo na organizacijo stano- valcev akad. kolegija, Kolodv. ul. 22. Pri- ložiti je kuverto in 2 Din. — Odbor orga- nizacije stanovalcev akad. kolegija.

lj Družba sv. Elizabete. Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo v torek t. j. 5. sept. ob 3. uri popoldne (topot v jugoslovanski tiskarni.)

lj V letnem gledišču Ljubljanskega velesoja v hotelu Tivoli se vrše ob vsa- kem vremenu predstave: ob lepem vreme- nu na prostem, ob deževnem pa v veliki dvorani hotela. Program je prvovrsten in zelo pester. G. Danilo skrbi s svojim hu- morjem za neprisljano razvedrilo. Ne po- zabiti obiskati predstav. Vsake dva dni menjanje programa.

lj Električna razsvetljava v Mostah. Ob- čina Moste je sklenila pogodbo s kemično tovarno glede preskrbe cele občine z elek- tričnim tokom. Droge za napeljavo elek- trične razsvetljave že postavljajo in je upa- ti, da bodo Moste v kratkem že električno razsvetljene. Da se je ta za Moščane tako važna zadeva tako hitro in ugodno rešila, je v prvi vrsti zasluga g. župana Oražma. Razna zlikovska svojat pa, ki se je doslej potikala po temnih zakotjih, si bo morala poiskati poslej novih in varnejših zavetišč.

lj Kongres lekarniškijh magistrov se vrši te dni v Ljubljani in sicer: 8. septem- bra otvoritev kongresa ob 10 dopoldne v magistratni dvorani, kjer se vršijo vsa kongresna posvetovanja. 8. sept. ob 15. na- daljevanje kongresa. 9. septembra ob 9 nadalj. kongresa. 9. sept. ob 15 nadalj. kongresa. 9. septembra ob 20 komerz v re- stavraciji »Zvezda«, da jo na čast gostom sekcijki člani Slovenije. 10. septembra zjutraj skupen izlet skozi Vintgar na Bled.

lj Smrtno ponesrečeni Liliputamec. Te dni je prenašal po Ljubljani reklamno de- sko 45 let stari pritlikavec, našemljen z brado in brkami. Ljudje so se kar trli, ko so občudovali malega pritlikavca Jožefa Fureka iz Maribora. V ponedeljek zjutraj je pa revež, ki je stanoval v Potočnikovi hiši, padel po stopnicah, priletel z glavo v zid in se ubil. Policijski zdravnik dr. Avramovič je odredil, da so mrtvega re- veža prepeljali v mrtvašnico k sv. Kristo- fu. Pri tej priliki bi spomnili merodajne oblasti na to, da se čut humanitete proti izrabljanju človeških abnormitet v reklam- ne svrhe ter da bi se tozadevno pač moral skleniti zaščitni zakon, na kar opozarjamo človekoljube, zlasti pa tozadevni oddelek resora za prosveto.

lj Policijska kronika. Neprijetno šalo si je dovolil neki približno 30 let star mož. Prišel je h gospodu Franju P., in mu rekel, da mu lahko preskrbi nekaj slanine po 70 K kg in 2 kg loja po 20 K kg. Šla

sta v Matjanovo gostilno v Gornji Šiški; neznane, ki je rekel, da mu je Janez ime, je zahteval od gospodina Franja 460 K, češ, zdaj bom šel po slanino in revež, ki je slabo plačan mož, mu je odšel svoje kr- vavo prislužene kronce. Janez je odšel z njimi in ni več vrnil. Gospodine Franjo je pa ostal brez kronic in brez slanine. — »Wallenrad« kolo vredno 4000 kron je bilo ukradeno Alojziju Štrublju. — Konj pram z belo liso na čelu in nad kopitom desne noge, je ušel konjskemu trgovcu Francu Ruglju v Streliški ulici med Naklom in Kranjem. Izključeno tudi ni, da ne bi bil pram ukraden. — Neznani tat je ukradel strugarju Antonu Sloučiku 355 k. č. — Nad 2000 dinarjev je bilo ukradeno mesarici Frančiški Oevirk s stojnice v Šolskem dre- voredu med časom, ko je šla po vodo. — Detektiv pod vodstvom rev. nadzornika Močnika so na velesojmu v nedeljo opol- dne aretirali sledeče žeparje: Jožefa Fili- poviča, 1868 l. rojenega, iz Novega Sada, ki je bil že 7 krat predkaznovan in je med- narodni žepar, kateri je že 6 let predsedel v ječi; dalje Aleksandra Abasoviča iz Ja- kova pri Zemunu, natakara brez posla, Mijo Perkoviča iz Rastenice pri Siseku, pe- ka brez posla, in Ivana Rukavino iz Ši- ska, mizarja brez posla. Svoj posel, žepar- stvo, je del štiriperesne deteljice pričel opravljati že v Zidanem mostu. Detektiv so postali pozorni nanjo, ker so se sum- ljivo kretali med njimi in delali umetno gnječo. V paviljonu S. se je vstopil Per- kovič pred gručo ljudi, ki ni mogla na- prej, ostali so pa nameravali krasti in so si zamenjali pokrivala. Šli so na to k raz- stavišču tvrde Glanz, kjer so obstopili ne- kega kmeta, kateri se jim je izmuzal in odšel k bronastim zvonovom, kjer je de- tektiv Kimovec videl, da je Filipovič segel nekemu možu v žep. Nato so se žeparji razkropili, toda medtem je že dobil vsaki žepar varuha v osebi detektiva, ki so nato čedno štiriperesno deteljico odvedli v po- licijske zapore. — V nedeljo zvečer so de- lovali žeparji tudi v vlakih. 700 kron je bilo ukradeno nekemu potniku, nekemu mesarskemu pomočniku iz Št. Vida nad Ljubljano je bilo ukradeno 6000 kron, v čakalnici je bilo v vestibulu, ko je spal, nekemu delavcu ukradeno 700 kron. Ka- kor smo poročali, je bilo vlomljeno v tra- fiko na glavnem kolodvoru, dalje je bilo vlomljeno tudi v trafiko na dolenskem ko- lodvoru, kjer je bil ukraden gramofon s 27 ploščami, par rjavih ženskih čevljev, zlat obesej z dvema cefirjema, kompletna ženska obleka narodne noše in nekaj egi- ptovskih cigaret. Vloma je bil nujno sum- ljiv Rudolf Keržolj, ki se v vojaški obleki potepa okoli in je bil stalen gost v buteju na dolenskem kolodvoru. Keržolja so v Novem mestu aretirali, ko je prodajal ukradeni gramofon. — Na velesojmu po- slujejo tudi detektiv iz drugih prestolice naše države.

Cerkveni vestnik.

c Pastoralna konferenca za radoljsko dekanijo bo v sredo 4. oktobra ob 11. uri v Radoljici.

c Na Planinski gori bo na praznik Ma- rijinega rojstva shod dekliških Marijinih družb postojnske dekanije. Cerkveno opravi- lo ob 11. uri dopoldne in ob 2. uri po- poldne. Po cerkvenem opravilu nastop Ma- rijinih družb na prostem: Govori, dekla- macije in petje. — V nedeljo potem, dne 10. septembra, bo običajni letni shod. Na predvečer litanije z blagoslovom. V nede- ljo dvojna božja služba ob 6. in 10. uri do- poldne. Prilika bo tudi za sv. spoved. Spre- jemalo se bodo tudi v karmelski škapulir in bratovščino sv. rožnega venca. Blagoslo- vili se bodo tudi nabozni predmeti.

Salma

neporušne

kavčukove pete
za čevlje.

Schapirogr. role

The Rex Co., Ljubljana.

Kot družabnik

bi vstopil h kakemu podjetju s primer- nim kapitalom. Ponudbe pod »ugodna prilika« na upravo »Slovenca«.

Dr. BOGDAN NOVAK

zdravnik, bakteriolog in specialist za infekcijske bolezni

ordinira od 11. do 12. ure dop. in od 1. do 4. ure pop., Kersnikova ulica (Nova ulica) št. 5, I. nadstr.

Poizvedba.

Iščem svojega bratrance, Ignacija Tirbič, ki je v Ameriki že nad 18 let. Kateri izmed Amerikancev bi kaj vedel o njem, naj sporoči to prohi po- vrnilvi stroškov Jakobu Tirbič, Stari trg št. 4, Ljubljana. 3592

Med. univ.

dr. Matija Ambrožič

ŠPECIJALIST

ZA OTROŠKO ZDRAVSTVO

ord. ob delavnikih od 1/3. — 1/4. pop. LJUBLJANA, GRADIŠČE 9, I. NADSTR.

Vdova, navajena gospodinjstva in hišnih opravil, z 9 letno hčerko, želi mesta takoj. A. OSTER- MAN, Ljubljana, Kongresni trg št. 16, II. nadstropje. 3639

ŠIVILJE

za belo perilo sprejemem takoj.

Hrana in stanovanje preskrbljeno. Prijave na Velesojm paviljon L.

št. 610. — Poznejše prijave na naslov: MIRKO KOZINA, tvornica perila, Karlovac. 3626

Lesna družba v Ljubljani išče praktikanta

kateri je dovršil 2 razr. trg. šolo in razume italijanski jezik, za takojšnji nastop. — Lastnoročno pisane oferte s prepis izpričeval je podati na upravo tega lista pod: »Vesten uradnik 3505«.

Stanovanje iščem

v mestu ali okolici Ljubljane, obso- leče iz ene ali več sob in kuhinje. Po- nudbe na upravo pod »Stanovanje«.

Dolniško-strežniških služb

k bolnim ali bolehnim osebam, katere so v privatni svoji oskrbi, iščeta dve bivši bolniški strežnici, izvežbane moči. Vpra- ša se Strokovna zveza, Stari trg št. 2/1.

Naslovi dobrih in zanesljivi- vihan stanovanj za dijake

in DIJAKINJE se dobijo pri g. LIKAR, Poljanska cesta 87, vila »Bergman«.

Dva dijaka iz boljše družine sprejemem na stanovanje z vso oskrbo. — Naslov v upravnistvu pod št. 3598.

URADNICA in DIJAK

iščeta mesečno SOBO. — Cenjene ponudbe pod »Brat in sestra« na upravnistvo »Slovenca«. 3632

Otroško perilo. Večja množi- na otroškega perila, poplunoma novega, po nizki ceni naprodaj. — Naslov v upravnistvu.

Položimo dar

slepim na oltar!

Podporno društvo slepih v Ljubljani, Wolfova ulica št. 12.

Travnik ali njivo v okolici Ljubljane kupim. Pismene ponudbe pod »Njiva št. 3629« na upravo »Slovenca«.

Inserirajte v »Slovenca«!

Iščem stanovanje z zjutrkom za DIJAKA l. gimnazije. — Ponudbe na upravnistvo »Slovenca« pod: »DIJAK 12«. 3633

Otroška posteljica

je naprodaj. — Sv. Petra cesta št. 52, pritličje.

Kdo posodi?**30.000 dinarjev**

vojnemu invalidu na dobro idočo novo trgovino na deželi na prometnem kraju? Ker nujno potrebujem denarno pomoč, sprejem s tem kapitalom tudi družabništvo za dobo več let po dogovoru ali na posojilo s 16 odstotnimi mesečnimi obrestmi in sicer na varstvo trgovine. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sigurnost«.

Stanovanje

(3 sobe s pritličnimi) v Mariboru z enakim v Ljubljani. — Naslov pove upravništvo pod štev. 3617.

Iščem izurjenega, starejšega

POMOČNIKA

steklarske in porcelanske stroke! s takojšnjim nastopom. Ponudbe s pričetki in naznaki zahtevka poslati na: LAVOSLAV FLESCHE, Vinkovci.

V najlepšem, najbolj ugodnem in najbolj zdravem kopališču Jugoslavije, v Rogoški Slatini v Sloveniji

je otvoren internat »ELITA«

za fizično, domačo in naučno odgojo mladine. V zavodu se pazi posebno na zdravje, hrano in fizično odgojo; za to je angažovan zavodni zdravnik.

Za domačo odgojo in učenje jezikov so angažirani učitelji iz inozemstva. Naučni pouk bode na podlagi programa nižje gimnazije. Pouk obveznih predmetov bode v srbo-hrvatsko-slovenskem, vse drugo v francoskem in nemškem jeziku. Uspeh v jezikih je zagotovljen. Sprejemajo se gojenci vsake vere. Natančnejša obvestila in prospekti se na zahtevo pošljejo. Ravnatelj in upravitelj šol bodo imeli prospekte na razpolago. Začetek šole je 10. novembra t. l. Prijave se sprejemajo pismeno do 10. oktobra. Sprejme se samo določeno število.

UPRAVA.

Ludovik Šef, Maribor,

tovarniška zaloga papirja in lepenke

Vsak trgovec s papirjem. Vsaka tiskarna. Vsak knjigovez mora v svojem lastnem interesu spoznati

„PAPIRSEFA“

Obiščite ga v njegovem lastnem paviljonu desno pri glavnem vhodu.

JOSIP KREGAR

oblasoveno preizkušeni mestni tesarski mojster

LJUBLJANA Cesta na Modeljevo štev. 2 LJUBLJANA

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodne in nadtalne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil, ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno utice, verande, ter razna druga vrtna arhitekturna dela. Stopnice, dekorativne stropove, ter dekor. stenske opaže.

„SINTA“**Splošna Industrijska in Trgovska Družba**

Z. O. Z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 15

dobavlja iz skladišča ali tovarne

Gospodarske stroje in razno orodje, stroje in druge potrebščine za mlekarstvo,

Nosilce, betonsko železo, lite cevi, žico, strešno lepenko. Vse vrste železa, pločevin, žebeljev.

Različna orodja, okove za zgradbe, ter razne hišne in kuhinjske potrebščine.

Motorje vseh vrst za pogon z benc., sirov. oljem in s paro. Cele naprave za izdelovanje plina in briketov.

Tračnice, ogibe, vozove in vse druge potrebščine industrijskih železnic.

Cevi za vodovode in plin ter vse tozadavne armature.

Najugodnejša nabavna prilika za trgovce in industrijalce po tovarniški ceni!

Wilhelmsdorfska tovarna
sladnih izdelkov in čokolade

Jos. Küfferle & Co.,

Glavno zastopstvo za Slovenijo:

J. Schuster

Ljubljana, Slomškova ul. 14

Wien XII.

Na velese'mu
paviljon G št. 243

Sprejem dva izvežbana, strojna mizarstva pomočnika.

Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje v hiši. — Andrej Kregar, strojno mizarstvo, St. Vid nad Ljubljano.

FIŽO, krompir

in vse druge

deželne pridelke

plača najboljšo tvrdka

Tršan & Gorjanc, Kranj.**Brinje**

staro rudeče po 5 K in 8 K, staro istrsko po 14 K, novo hrvatsko po 2 K, nudi tvrdka I. KNEZ v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1.

Blago

za prevleko divanov in druge pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje t. d. priporoča tvrdka A. & E. Skaberné, Ljubljana Mestni trg 10.

DRAŽBA.

Dne 9. septembra ob 10. uri dop. se bo vršila PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽBA v Jenkovi ulici št. 18 (na dvorišču). Naprodaj bodo vozovi, konjska oprema, verige, železnina, poljsko orodje, slamoreznica, otroška postelja in voziček, staro pohištvo, les, baraka itd.

16. sept. je v Doberniču**velik semenj****za živino in blago.**

Vabijo se kupeci in trgovci z blagom, čevlji in usnjem.

Ajour ŠIVALNI STROJ

je poceni naprodaj. — Kje, pove upravništvo »Slovenca« pod štev. 3634.

BENCIN-MOTOR

za žaganje drv, kompl. na vozu, priročno, 6 P.H., vžiga na svečo, firme Milano, moderne konstrukcije, ceno naprodaj. — Več pove P. R. KOTNIK, Ljubljana, Gradišče štev. 17.

KROMPIR in ZELJE

kupim v vsaki množini. — Ponudbe z označbo cene na NOVAK, Maksimirska 64, ZAGREB. Telefon 20—60.

Perilo

za dame, gos. ode in deco, opremo za novorojenčke

ponajnižjih cenah pri:

A. ŠINKOVIC nasl. K. SOSS Ljubljana, Mestni trg štev. 19.

10 vagonov (približno po 45 centov) zdravega, suhega, v bale prešanega

sena!

franko vsaka postaja Slovenije, 1000 K za 100 kg.

proda PUKL & VERCE, trgovina z deželnimi pridelki, Soštanj.

Oset Andrej, Maribor, Aleksandrova cesta 57, telefon št. 88:

veletrgovina sena, slame, drv, koruze, ovs, sadja itd. Brzojavi: Oset Andrej, Maribor.

Peči in štedilnike

iz gline, raznih vrst, ima v zalogi pečarja F. JERKO IN DRUG, Podboršt pri Črnučah, p. ležica pri Ljubljani.

Prevozne MLATILNICE

s čistilnikom in napolnjevalcem z motorji takoj na razpolago pri:

Stanislavu SCHMID

tovarn. zaloga vseh poljedelskih strojev v Strassu, Untervogau, Štajersko. 3433

IVAN BRICELJ

MESTNI STAVBENIK

LJUBLJANA

Telefon 527.

Slomškova ulica 19.

IZVRŠUJE NOVE ZGRADBE IN POPRAVILA VSEH VRST, NAČRTE TER PRORAČUNE.

DELO NAJSOLIDNEJE!**Člani konzuma**

ki obiščejo ljubljanski semenj, naj se ne pozabijo oglasiti v

kleti, Kongresni trg št. 2.

kjer dobe dobro postrežbo in pristno domačo kapljico.

Obed je treba pravočasno naročiti.

Bogata izbira manufakture, špecerije in galanterije.

Inserirajte v „Slovenca“!**CIRKVENICA Hotel Therapia**

Casino (Cercle Prive)

z vsemi atrakcijami francoske RIVIERE **otvorjeno dnevno.**

Bližnja pojasnila daje Uprava Cercle des Etrangers — Cirkvenica.

Strojno, cilindrsko in plinovo olje, bencin, petrolej, parafin, tovarno mast ter tehniško-industrijske potrebščine.

A. Lampret

Reprezentanca Standard Oil Company of New York

Ljubljana, Krekov trg štev. 10

Telefon 247

Paviljon E 30**SADJE:**

Slive (češplje), hruške in drugo za žganjekuho

kupuje

vsako množino „VELEŽGANJARNA“

M. ROSNER & CO., naslednik VIKTOR MEDEN

v LJUBLJANI, Celovška cesta št. 73, nasproti

Ljubljanskega velikega sejma.

Interurb. telefon štev. 71.

Neposredne ponudbe ustmene ali pismene.

Prodaja

lastne izdelke izborne kakovosti: slivovico, tropinovec, brinjevec, rum, konjak, planinc, pelinkovec in druge razne likerje samo na veliko po ugodnih cenah.

Na debelo!**Na drobno!**

Priporočava veliko zalogo stavbenega in pohištvenega okovja, železniških šin, traverz, kakor tudi vsako količino portland-cementa ter raznovrstne druge železnine.

Zalta & Žilič**LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 11.**

Na sejmišču paviljon št. 336.

THE REX Co.

Paviljon K, prostor štev. 485. □ □ □ □

LJUBLJANA
Gradišče št. 10
Telefon št. 268

OPALOGRAPH najboljši razmnoževalni aparati.
UNDERWOOD najboljši ameriški pisalni stroj.
NOVOST: Potovalni Underwood, samo 3 kg težak in pisarniško pohištvo.

Združene papirnice

Vevče Goričane Medvode

delniška družba v Ljubljani, telefon št. 1-57 (Ljubljana).
Krojovali: Papirnice Vevče.

L. č. centrala PAPIRNICA V VEVCĀH. Pošta D. M. v Polju pri Ljubljani.
Postaja južne železnice ZALOG.

Papirnice v Vevčah, papirnice — tvornica celuloze in lesovine v Goričanah in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja: Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir, strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept, meliran, nebeljeni konceptni papir, srednjefini pisalni in tiskovni papir ter karton za dopisnice. Brzojavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kular in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski-tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Lastni razstavljalni paviljon na „Ljubljanskem velikem semnju“
2.—15. septembra 1922.

Paviljon G 214 - - - Automobili
Austro - Daimler - Puchwerke
Automobili

Najnovejša angleška moška in damska kolesa
Motorno oralo, motorne poljske železnice

Generalna reprezentanca:

Ljubljana, Gledališka ulica št. 2.

LOKOMOBILFISCHER

Bratje Fischer

strojna tovarna Zagreb-Wien

razstavijo na Ljubljanskem velesejmu sledeče nove in garantirano popravljene lokomobile, in sicer:

Štacionarne vročeparne lokomobile Verbund

Wolf 1916 TK 3 38/57 P. S.
Lanz 1921 NTC 4 170/235 P. S.

Prevozne vročeparne lokomobile na visoki pritisk

Wolf 1917 AHF 4 26/48 P. S.
" 1921 AHF 7 53/90 P. S.

Štacionarne vročeparne lokomobile na visoki pritisk

Wolf 1907 PH3 20/32 P. S.
" 1906 PH4 22/36 P. S.
" 1921 AHF8 70/110 P. S.
" 1921 EH6 54/75 P. S.
Lanz 1905 HEG24 24/34 P. S.
" 1921 GQ 26/42 P. S.
" 1921 GT 38/57 P. S.
" 1921 GV 60/90 P. S.
" 1919 GU 48/70 P. S.
Lanz 1904 ZK 35/62 P. S.
" 1921 AU 40/65 P. S.
" 1921 AV 50/83 P. S.

Prevozne nasičenoparne lokomobile na visoki pritisk

Lanz 1917 LOS 17/28 P. S.
" 1921 AWS 65/96 P. S.

Zastopnika: ŠTEBI in TUJEČ, LJUBLJANA,
Resljeva cesta 4.

Trgovina

v velikem industrijskem kraju Slovenije
naprodaj eventuelno se da v najem. —
Naslov pove upravnitvo »Slovenca« pod
številko 3602.

Priporoča se trdka

A. Sušnik

trgovina z železnino

LJUBLJANA, Zaloška cesta 21

Na paviljon F štev. 152

se opozarja slavno občinstvo. Razstavljene so razni novi modeli, otroški vozički, dvokolesa, motorji, šivalni stroji, vsakovrstni deli in pneumatika. Cene nizke. Ce- »Tribuna« dvokolesa in otroške vozičke, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, Zvonarska ulica št. 1

Lastni izdelek!

F. in J. Goričar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29

priporoča veliko zalogo volnenih jopic, različnih damskih bluz, predpasnikov, perila za gospode in dame po konkurenčnih cenah.

Lastni izdelek!

!!! AUTO !!!

BENCIN PNEUMATIKA
OLJE VSA POPRAVILA
MAST IN VOZNE

Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

JUGO-AUTO d. z o. z. v Ljubljani.

ZALOGA SODOV

Franc Repič,

Ljubljana, Kolizejska ul. 18.

„DIAMALT“

Pozor pekli »DIAMALT«, tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se zopet dobi pri glavnem zastopniku za Jugoslavijo

EDUARD DUŽANEC, Zagreb,
SKLADIŠČE Strossmayerova ulica št. 10.

Poravnajte naročnino!

Manufaktura na debelo - M. Hribernik

Ljubljana, Sodna ulica št. 6.

Velika zaloga in vsakovrstna izbira.

Paviljon „H“ št. 329.

Jadranska banka - Beograd.

Dejniška glavica: Din 60,000.000.—. Rezerva: Din 30,000.000.—.

Podružnice:

Bled, Caofai, Celje, Dubrovnik, Hercegnovi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Prevalje, Sarajevo, Split, Sibenik, Tržič, Zagreb.

— Amerikanski oddelek. —

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK BANKER STATE BANK: Cortland Street 32, New York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHILE: Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Prva žebliarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Zebliarska zadruga, Kropa (Slov.). Brzojavke: Zadruga Kropa. - Telefon interurban: Podnart 2. Paviljon G 263.

Zebli za železnice, Zebli za ladje, črni ali pocinkani, Zebli za zgradbe, Zebli za čevlje, Spojke za odre in prage, Spojke za ladje in splave, Zelezne brane, Zobje za brane, Kljuke za podobe, zid itd., Vijaki z maticami, Zakovice za tenderje, kotle in mostove, Vijačni čepi, Verige.

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica šte. 25.

Telefon šte. 415 — Poštno-čkovni račun 11.428

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodno in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.

Prevzemam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stopnice dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste rasetine od 12—15 m.

:: Razstava v paviljonu za stavbeno stroko in lesno industrijo ::

Ant. Rud. Legat

prva specijalna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami

Maribor, Slovenska ulica 7, tel. 100

Samoprodaja pisalnega stroja „Continental“ razmnoževalnega aparata „Rapax“, „Veloma“ luknjača, (Lochapparat) in urejevalca pisem sistem „Indus“.

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov.

Ljubljanski velesemenj paviljon H, koja 291.

Trgovina

z mešanim blagom v prometnem kraju na deželi pod ugodnimi pogoji naprodaj. — Dopise pod »Lepa bodočnost« 3560 na upravništvo »SLOVENCA«.

Teodor Korn

Ljubljana, Poljanska cesta 8.

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. — Proračuni brezplačno in poštne prosto. — Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.

Stavbene parcele

v najlepši legi mesta, se ceno prodajo. — Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 3554

Andrej Černe

Prospekti na razpolago

Ljubljana :: stavbno podjetje Linhartova ulica 9 Sv. Petra cesta 23

izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela najceneje in na solidnejše. — Izgotavlja načrte, od najpreprostejših do najbojatejših izvršbe

Paviljon I

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in s stroji

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16

priporoča

raznovrstne poljedelske ter druge stroje in orodje za rokodelce.

Najzanimivejše

Ljubljanskega velesenjma bode brez dooma oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,

razstavi svetovna tordka

Singer - šivalni stroji Bourne & Co.

v svojih paviljonih. Na ogled najmodernejše šivalne stroje bogonila električna sila

kar prihrani čas in denar.

To ni življensko vprašanje samo tvornic, marveč velja dandanes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

M. Kuštrin

tehniško in elektrotehn. podjetje

Ljubljana, Rimska cesta 2

Brzojavke: Kuštrin, Ljubljana. Telef. 588.

Zaloga

polnogumijastih obročev

trdke WALTER MARTINY za tovarne avtomobile, hidrauli. stiskalnica za montiranje istih v centrali, pneumatike in avtomob. potrebščine, elektrotehn. žice ter tehniških in elektrotehniških predmetov vseh vrst.

PODRUŽNICE: Ljubljana, Dunajska cesta 20, telefon 470, Maribor, Jurčič ul. 9, tel. 133, Beograd, Knez Mihajl. ul. 1.

Termotehniški zavodi

Telefon št. 22-87

Zagreb

Jurišičeva ulica 8

„GEBE“

kuhinska posoda za kuhanje, aparat za kurjavo in za likanje z ogljem, drvmi, s plinom in z elektriko

Posetite

Ljubljanski velesenj, trgovski oddelek H, št. 333

MENJALNICA

Slovenske eskomptne banke - LJUBLJANA

Telefon šte. 3.

nasproti glavnega kolodvora

Telefon šte. 3.

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah. Ima poseben borzni oddelek. Prevzema vse bančne posle.

GOSPODARSKA ZVEZA

IMPORT - EKSPORT
LJUBLJANA
LASTNI PAVILJON NA LJUBLJANSKEM VELIKEM SEJMU.
Vrvi

 Vrvi - vrvarске izdelke sploh - motvoz, platno, lan in konopljo
priporoča

ANTON ŠINKOVEC * KRANJ-GROSUPLJE

razstavlja v paviljonu L 514.

Vrvi

Tvornica pohištva

Andrej Kregar

Št. Vid nad Ljubljano (Slovenija)

 Priporoča svojo zalogo pohištva u vseh
modernih slogih. - - - Preuzame usa
staubena mizarска dela: okna, urata,
portale i. t. d. in izuršuje po naročilu.

And. Jakil

Tvornica koža i cipela, d. d.

 Utemeljeno 1881 **Karlovac** Utemeljeno 1881

Brzjavke: JAKIL, KARLOVAC.

Telefon: pisarna 70, tvornica 50, stan 118.

Proizvaja:

 Vaches džonove u poluticama. — Vaches kru-
pone. — Okrajine vratove — Tabanice (Brand-
zoline). — Teletinu žutu i crnu. — Kravine žute.
— Kipse cugovane. — Boxcalf u svim bojama.

Solidna kvaliteta.

 CIPELE, muške i ženske, iz boksa u svim bo-
jama, teletine i kravetine: moderne, amerikan-
ske i obične radničke (bakandže).

Elegantna izradba iz čiste kože.

Paviljon I., broj 386.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Papir na debelo! Tvorniška zaloga!

„LIPA MILL“

 konfekcijski papir, kuverte in vse vrste
drugеga papirja, papir za pakovanje itd.
Cigaretni papir: Abadie, Club, Samum, Golub

A. LAMPRET, Paviljon E 30
Ljubljana, Krekov trg šte. 10.

Weissbacher

lesnoindustrijska družba z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta 66.

Telefon 114.

Telefon 114.

I. obrat: Parna žaga. — Tesarstvo: izpeljava
in naprava strešnih stolov za visoke
stavbe in zvonike, stropov, slepih in
ladijskih tal, verand, paviljonov, vrt-
nih ograj, kegljišč, ledenic, mostov,
pilotaže.

II. obrat: Strojno mizarstvo. — Stavbeno mi-
zarstvo: okna, vrata, portali, stop-
njice, steklene stene.

III. obrat: Tovarna lesenih žaluzij in rolo za okna
po lastnem preizkušenem sistemu.

„SVETLA“ D. D.

za žarnice in elektrotehniko

Centrala: Ljubljana, Mestni trg št. 25. Telefon št. 450.
Podružnice: Zagreb, Frankopanska 2. Telefon št. 862.
Maribor, Gosposka ulica št. 20.
Žarnice
Električni stroji
Svetlobna oprema
Inštalacijski material

Zastopstvo
različnih
svetovnih
firm.

Kabel
Števci
Material za slabi tok
Kurilni in kuhinjski aparati

Materijal za proste napeljave

 Solidna in hitra postrežba. Brezhibni material
odgovarjajoč tehničnim predpisom.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 38/I

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

 Interesna skupnost s: Sveopćo Znanstveno banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Kar-
lovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad čez K 60.000.000.—.

 Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema
vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskr-
buje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi
pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.